Memo

Zaaknummer: 0098205237
Documentnummer: 0098563113

Aan:	Gemeenteraad
Van:	College van B&W
Team:	Beleid
Datum:	4 december 2023
Onderwerp:	Stand van zaken huisvesting statushouders en opvang ontheemden Oekraïne
Bijlage memo:	1
N.a.v. toezegging raad d.d.:	

Inleiding
Elke gemeente in Nederland heeft een taakstelling voor het huisvesten van statushouders en een inspanningsverplichting voor het opvangen van ontheemden uit Oekraïne. In deze memo informeren wij u over de stand van zaken op beide thema's en de rol die de gemeente hierin heeft. Bij deze memo is een factsheet als bijlage toegevoegd. Deze factsheet bevat managementinformatie over de stand van zaken op beide thema's.

Huisvesten statushouders
Het huisvesten van statushouders is al jarenlang een opgave voor gemeenten. Sinds 2021 lukt het de gemeente Weststellingwerf niet meer om te voldoen aan de taakstelling die halfjaarlijks wordt afgegeven door het Rijk. Hierover is de provincie in gesprek met de gemeente. De gemeente heeft eerder dit jaar een plan van aanpak opgesteld en aan de provincie Fryslân verstuurd. Deze heeft u op 30 januari 2023 ontvangen.

In het plan van aanpak staat de gemeentelijke inzet voor de korte, middellange en lange termijn. Voor de korte termijn is het college van B&W in gesprek met Woningstichting Weststellingwerf en WoonFriesland over het realiseren van de taakstelling. In de praktijk blijkt dat WoonFriesland deze doelen redelijk invult en dat Woningstichting Weststellingwerf meer moeite heeft deze te realiseren.

Daarnaast wordt sinds dit jaar ook in de particuliere sector gezocht naar oplossingen, omdat duidelijk is dat de corporaties niet de gehele taakstelling kunnen realiseren. Dit betekent dat de gemeente in gesprek is en gaat met makelaars en eigenaren van huizen en appartementen om tot huurovereenkomsten te komen voor statushouders.

In 2023 moet de gemeente 82 statushouders huisvesten. Tot 1 november 2023 zijn 22 statushouders gehuisvest. In november 2023 is bekendgemaakt dat de taakstelling voor 2023 met terugwerkende kracht is verlaagd met 14 personen. De taakstelling voor de eerste helft van 2024 bedraagt 28 te huisvesten personen.

In het najaar van 2022 heeft het college van B&W besloten om aan de Hoofdweg in Wolvega 20 tijdelijke woonunits te plaatsen voor statushouders. Voor dit project is een vergunning aangevraagd en wordt aan het eind van het eerste kwartaal 2024 gerealiseerd. Deze tijdelijke huisvesting moet plaats bieden aan circa 60 statushouders. Het gaat hierbij om tijdelijke huisvesting waarvan het doel is om de bewoners binnen 5 jaar door te laten stromen naar een reguliere woning.

Samen met Woningstichting Weststellingwerf heeft de gemeente een subsidie aangevraagd voor het huisvesten van grote gezinnen. Met deze subsidie wordt nu een woning geschikt gemaakt voor bewoning van een gezin van 7 of meer personen.

AMV-ers
Het COA heeft te maken met een grotere instroom van amv's (alleenstaande minderjarige vreemdelingen) dan voorheen. Nidos, de instantie verantwoordelijk voor pleegzorg van deze doelgroep, heeft gemeenten meerdere malen opgeroepen om meer plekken te creëren om deze jongeren te huisvesten.

Sinds 2023 heeft elke gemeente in Nederland een taakstelling in het huisvesten van amv's. Ook Weststellingwerf moet deze doelgroep huisvesten. Dit kan op verschillende manieren. In 2022 heeft in Weststellingwerf de discussie gespeeld over een opvanglocatie van maximaal 20 personen. Het is ook

mogelijk om kleinere huisvesting te organiseren voor leefgroepen van 4 tot 5 personen met ambulante begeleiding.

Daarnaast vragen grote locaties voor deze jongeren een vervolgaanpak. De jongeren hebben recht op eigen huisvesting wanneer zij 18 worden (of 23 met verlengde begeleiding). Deze jongeren vragen vaak nareizigers aan, waardoor reguliere huizen nodig zijn zodra de jongeren volwassen zijn.

Opvang ontheemden Oekraïne
Met de realisatie van de opvanglocatie in Nijeholtpade en de plannen voor de opvang in Oldetrijne voldoet Weststellingwerf aan de bestaande inspanningsverplichting voor het opvangen van ontheemden uit Oekraïne. Deze inspanningsverplichting is 144 plekken. Weststellingwerf biedt op dit moment plaats aan 133 ontheemden verdeeld over 6 locaties. Zodra de Lantscheene als opvanglocatie gereed is gemaakt, heeft de gemeente 153 opvangplekken beschikbaar.

Sinds de zomer van 2023 zijn de opvanglocaties voor ontheemden in Oekraïne volledig bezet. Ook in Weststellingwerf is de bezettingsgraad hoog. Het college van B&W houdt er rekening mee dat de inspanningsverplichting in 2024 weer wordt verhoogd.

Naast het bieden van opvang is de gemeente ook verantwoordelijk voor het welzijn van de ontheemden. Om deze reden zet de gemeente in op allerlei aspecten van het leven zoals onderwijs, werk, vrijetijdsbesteding, zelfredzaamheid en de leefbaarheid op de opvang. Voor deze onderdelen heeft de gemeente meerdere locatiecoördinatoren en een tolk ingehuurd. Zij zorgen samen met maatschappelijke partners in de gemeente, zoals sportverenigingen, kerken hun vrijwilligers en De Stipe, voor het welzijn van de ontheemden. Alle kinderen uit Oekraïne in Weststellingwerf volgen onderwijs en meer dan de helft van de ontheemden heeft betaald werk. Steeds meer ontheemden weten de lokale verenigingen te vinden en er worden mogelijkheden geboden voor formele en informele taallessen.

Samenvattend
De inspanning die nodig is voor de opvang van Oekraïners ligt op koers, er is nog wel een grotere inspanning nodig voor het realiseren van de taakstelling van statushouders.